

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1Cdo/58/2024
Identifikačné číslo spisu: 2220202635
Dátum vydania rozhodnutia: 28.10.2025
Meno a priezvisko: Mgr. Peter Melicher
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2025:2220202635.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu: H. G. Š., narodený XX. J. XXXX, U., F. XXXX/X, zastúpený advokátkou Mgr. Katarínou Ulbrichtovou, so sídlom Bratislava, Jakubovo námestie 9, IČO: 51 193 302, proti žalovaným: 1/ Z. J. M., narodený X. H. XXXX, U., Y. XXX/X a 2/ G. M., narodená XX. A. XXXX, U., Y. XXX/X, zastúpení advokátkou: JUDr. Zuzana Falisová, so sídlom Banská Bystrica, Horná 2, IČO: 33 759 626, o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva, vedenom na Okresnom súde Dunajská Streda pod sp. zn. 19C/21/2020, o dovolaní žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Trnave z 31. októbra 2023 sp. zn. 24Co/41/2023-1000, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovaným 1/ a 2/ náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Dunajská Streda (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 31. januára 2023 č.k. 19C/21/2020-955 rozhodol:

I. Podielové spoluvlastníctvo žalobcu H. G. Š., rod. Š., nar. XX. XX. XXXX, rodné číslo XXXXXXX/XXXX, trvalo bytom F. X, XXX XX U., občan SR, a žalovaných v prvom rade Z. J. M., rod. M., nar. XX. XX. XXXX, rodné číslo XXXXXXX/XXX, trvalo bytom Y. X, XXX XX U., občan SR, a v druhom rade G. M., rod. I., nar. XX. XX. XXXX, rodné číslo XXXXXXX/XXX, trvalo bytom Y. X, XXX XX U., občianka SR, k nehnuteľnostiam nachádzajúcim sa v kat. úz. N., Obec N., Okres Dunajská Streda, evidovaným na LV č. XXX vedenom Okresným úradom Dunajská Streda, Katastrálnym odborom, ako (i) parcela registra „C“ č. XXX/X - zastavaná plocha a nádvorie o výmere 624 m², (ii) parcela registra „C“ č. XXX/X - záhrada o výmere 1 787 m², a ako (iii) stavba - rodinný dom so súpisným č. X postavený na pozemku parc. č. XXX/X, sa zrušuje.

II. Nehnuteľnosti nachádzajúce sa v kat. úz. N., Obec N., Okres Dunajská Streda, evidované na LV č. XXX vedenom Okresným úradom Dunajská Streda, Katastrálnym odborom, ako (i) parcela registra „C“ č. XXX/X - zastavaná plocha a nádvorie o výmere 624 m², (ii) parcela registra „C“ č. XXX/X - záhrada o výmere 1 787 m², a ako (iii) stavba - rodinný dom so súpisným č. X postavený na pozemku parc. č. XXX/X, sa prikazujú do výlučného vlastníctva žalobcu H. G. Š., rod. Š., nar. XX. XX.

XXXX, rodné číslo XXXXXX/XXXX, trvalo bytom F. X, XXX XX U., občan SR.

III. Žalobca je povinný na vyrovnanie spoluvlastníckych podielov na nehnuteľnostiach nachádzajúcich sa v kat. úz. N., Obec N., Okres Dunajská Streda, evidovaných na LV č. XXX vedenom Okresným úradom Dunajská Streda, Katastrálnym odborom, ako (i) parcela registra „C“ č. XXX/X - zastavaná plocha a nádvorie o výmere 624 m², (ii) parcela registra „C“ č. XXX/X - záhrada o výmere 1 787 m², a ako (iii) stavba - rodinný dom so súpisným č. X postavený na pozemku parc. č. XXX/X, zaplatiť žalovaným v prvom rade a druhom rade spoločne a nerozdielne sumu celkom 102 375,- EUR, a to v lehote do 90 dní od právoplatnosti rozsudku.

IV. Znalec Z. J. Š., ev. č. XXXXXX, má voči žalovaným nárok na znalečné v rozsahu 100 % s tým, že žalovaní sú povinní znalečné uhradiť spoločne a nerozdielne.

V. Žiadna zo strán nemá nárok na náhradu trov konania.

V dôvodoch svojho rozhodnutia uviedol, že žalobca a žalovaní sú podielovými spoluvlastníkmi nehnuteľností uvedených vo výroku; spoluvlastnícky podiel žalobcu je 5/8 a spoluvlastnícky podiel žalovaných je 3/8. Žalovaní nehnuteľnosti obývajú a užívajú a ich záujmom je pokračovať v ich užívaní aj naďalej. Žalobca v/na nehnuteľnostiach trávil časť svojho detstva a má záujem nehnuteľnosti prevziať do užívania a založiť si rodinu. Žalobca nemá záujem na zotrvaní v podielovom spoluvlastníctve nehnuteľností so žalovanými, pričom stranám sa nepodarilo dohodnúť na spôsobe zrušenia a vyporiadania podielového spoluvlastníctva k nehnuteľnostiam. Preto sa domáha, aby podielové spoluvlastníctvo zrušil a vyporiadal súd. Súd pri zrušení a vyporiadaní podielového spoluvlastníctva k nehnuteľnostiam postupoval podľa zásad uvedených v § 142 ods. 1 OZ. Keďže rozdelenie nehnuteľností nebolo dobre možné, súd sa zaoberal možnosťou prikázať nehnuteľnosti za primeranú náhradu jednej zo strán. V konaní obe strany prejavili záujem nadobudnúť nehnuteľnosti do svojho výlučného vlastníctva. V tejto súvislosti súd v súlade s § 142 ods. 2 OZ bral do úvahy hľadisko účelného využitia nehnuteľností, veľkosť spoluvlastníckych podielov a tiež skutočnosť, či tá zo strán, ktorej by nehnuteľnosti boli prikázané, je schopná vyplatiť druhej strane vyrovnací podiel v peniazoch. Žalovaní sú menšinovými podielovými spoluvlastníkmi a v konaní neprezentovali jediný relevantný návrh vyporiadania spoluvlastníctva. Súd konštatoval, že žalobcovi nemôže byť na ťarchu to, že je mladší ako žalovaní, je väčšinovým spoluvlastníkom nehnuteľnosti a na rozdiel od žalovaných preukázal svoju kredibilitu predložením potvrdenia o dispozibilnom zostatku a možnosti čerpať stavebný úver, pričom žalovaní vo vyjadrení uviedli, že finančné prostriedky nemajú. Neobstojí ani argument o potrebe žalovaných riešiť do budúcnosti svoje bývanie, nakoľko súd mal preukázané, že majú kde bývať, a to na adrese vedenej ako adresa trvalého pobytu, titulom vecného bremena v práve doživotného bývania a užívania bytu. Naopak žalobca vlastníkom nehnuteľnosti nie je. Vzhľadom na uvedené súd prikázal nehnuteľnosti do výlučného vlastníctva žalobcu. Pokiaľ ide o výšku vyrovnacieho podielu, žalobca síce predložil znalecký posudok č. 16/2018 z 13. 04. 2018 vypracovaný znalcom Z. H. W., ale nakoľko žalovaní žiadali, aby súd ustanovil znalca s tým, že budú znášať trovy dôkazu, ktorý hodnotu nehnuteľností stanovil vo výške 109 000 eur. Žalovaní na pojednávaní dňa 25. 03. 2022 navrhli, aby nehnuteľnosti boli ocenené súdom ustanoveným znalcom, s tým, že budú znášať trovy tohto dôkazu. Súd návrhu vyhovel, vo veci ustanovil na vypracovanie znaleckého posudku znalca a výšku vyrovnacieho podielu určil na základe hodnoty stanovenej znaleckým posudkom č. 137/2022 Z. J. Š.. O trovách súd rozhodol postupom podľa § 262 ods. 1 CSP a § 255 ods. 2 CSP. Vychádzal z toho, že každá zo strán bola v konaní úspešná iba čiastočne. Žalobca pôvodne navrhoval vyporiadanie spoluvlastníctva rozdelením nehnuteľností, čo sa ukázalo ako nereálne. Po zmene petitu požadoval priznanie nehnuteľností do jeho výlučného vlastníctva, čomu súd vyhovel, avšak pokiaľ ide o výšku vyrovnacieho podielu, túto súd žalovaným priznal v približne dvojnásobnej výške oproti návrhu žalobcu. Preto v konaní boli čiastočne úspešní i žalovaní. Zároveň pri tomto type konania a rozsudku nemožno vyčíslieť pomer úspechu jednotlivých strán. Preto súd s poukazom na § 255 ods. 2 CSP vyslovil, že žiadna zo strán nemá nárok na náhradu trov konania.

2. Krajský súd v Trnave (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie žalobcu uznesením z 31. októbra 2023 sp. zn. 24Co/41/2023-1000 rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom výroku V. o náhrade trov konania potvrdil a žalovaným 1/ a 2/ nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznal. Odvolací súd rozhodnutie potvrdil ako vo výroku vecne správne podľa § 387 CSP. Pri svojom rozhodnutí opierajúc sa o argumentáciu Ústavného súdu ČR v náleze sp. zn. I. ÚS 262/2020 zo dňa 10. 11. 2020, IV. ÚS

404/2022 zo dňa 05. 04. 2022, v stanovisku pléna PL. ÚS-st. 59/23 zo dňa 13. 09. 2023, Ústavného súdu SR v náleze sp. zn. III. ÚS 138/22 z 23. 06. 2022, v uznesení sp. zn. II. ÚS 43/2023 zo dňa 25. 01. 2023 vyslovil, že ak súd vyhovie návrhu na zrušenie spoluvlastníctva a rozhoduje ďalej o spôsobe jeho vyporiadania, príp. schváli zmier, je na procesný úspech strán, majúcich v konaní s povahou iudici duplicis totožné postavenie žalobcu i žalovaného, treba pozerat' ako na čiastočný (rovnaký) a zásadne nepriznať náhradu trov žiadnej zo strán podľa § 255 ods. 2 Civilného sporového poriadku, s výnimkou ak konkrétne okolnosti veci výnimočne odôvodňujú priznanie náhrady trov jednej zo strán, pričom dôvodmi súcimi osobitného zreteľa môže byť napr. obštrukčné chovanie spoluvlastníka, nezáujem o konštruktívne vyriešenie veci alebo šikanózný výkon práva. Vzhľadom na uvedené preto nemožno uzavrieť, že žalobca mal v konaní plný úspech. Pokiaľ žalobca v odvolaní uvádzal, že súdne konanie zapríčinili žalovaní obštrukčným, protizákonným konaním, takéto konanie výslovne nešpecifikoval a nekonkretizoval. I keď žalobca považuje za obštrukčné správanie skutočnosť, že žalovaní neprejavili záujem o ním ponúkané varianty riešenia sporu, je potrebné zdôrazniť (ako to už vyplýva z vyššie uvedeného), že je slobodnou vôľou žalovaných neuzavrieť navrhovanú dohodu, príp. nepristúpiť na ponúkané varianty. Procesná obrana žalovaných (po prevzatí právneho zastúpenia) spočívala v tom, že majú záujem vyriešiť podielové spoluvlastníctvo a to reálnym rozdelením a v tej súvislosti navrhovali ustanoviť znalca na reálne rozdelenie. K tomuto súd uviedol, že obrana žalovaných nemohla spôsobiť obštrukčné správanie, pretože súd je viazaný hierarchickou zákonnou postupnosťou pri ktorej rozdelenie spoločnej veci predchádza prikázaniu spoločnej veci do výlučného vlastníctva jednému z pôvodných vlastníkov a zistenie tejto skutkovej otázky bolo potrebné pre hmotnoprávne posúdenie. Ani procesná obrana nevedla k obštrukčnému správaniu žalovaných, keď súd rozhodol po tom, ako mal k dispozícii znalecký posudok k určeniu všeobecnej ceny dotknutých nehnuteľností. Taktiež potreba znaleckého dokazovania na základe návrhu žalovaných bola opodstatnená, pretože súd zo záverov znaleckého posudku vychádzal pri určení výšky vyrovnacieho podielu, teda žalovanými navrhovaný znalecký posudok predstavoval pre súd spoľahlivý podklad pre svoje rozhodnutie. Vychádzajúc z vyššie uvedeného odvolací súd dospel k záveru, že zo strany žalovaných nedošlo k zneužitiu ich práva, k obštrukčnému správaniu, k nezájmu o konštruktívne vyriešenie sporu ako takého a ani neuplatňovali šikanózný výkon práva. Vzhľadom na to neboli splnené podmienky pre úvahu súdu, aby žalovaní boli výnimočne zaviazaní zaplatiť náhradu trov konania žalobcovi. Odvolací súd sa zaoberal tiež odvolacou námietkou žalobcu, že nemal možnosť pred súdom sa vyjadriť k nepriznaniu trov konania žiadnej zo strán. Súd prvej inštancie rozhodol o trovách konania tak ako mu to ust. § 255 ods. 2 CSP umožňuje. Odvolací súd nezistil porušenie procesnoprávných predpisov upravujúcich postup pri rozhodovaní o náhrade trov konania. Odvolací súd preto považoval za spravodlivé, aby podľa § 255 ods. 2 Civilného sporového poriadku každá zo strán, ktoré mali v konaní čiastočný (rovnaký) úspech, znášala svoje trovy sama a nebola zaviazaná na úhradu trov protistrane. V danej veci by sa naopak javilo nespravodlivým, aby žalovaní, ako rovnocenní spoluvlastníci, ktorí sa iba prirodzene v ich pozícii snažili o pre nich najvýhodnejší výsledok vyporiadania spoluvlastníctva, boli zaťažení náhradou trov konania žalobcovi, ktorý realizoval svoje právo nezotrvať v spoluvlastníctve. O náhrade trov odvolacieho konania súd rozhodol tiež podľa § 255 ods. 1 v spojení s § 396 ods. 1 CSP a nakoľko boli úspešní žalovaní pasívni a trovy im preto nevznikli, odvolací súd im žiadne nepriznal.

3. Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu podal žalobca dovolanie (ďalej aj „dovolateľ“). Uviedol, že v rozhodnutí odvolacieho súdu došlo k vade konania podľa § 420 písm. f) CSP. Namietal, že odôvodnenie odvolacieho súdu je nepreskúmateľné, keď sa súd nedostatočne vysporiadal s odvolacou otázkou porušenia jeho práva vyjadriť sa k zámeru súdu nepriznať mu náhradu trov konania. Tiež samotná argumentácia súdu, ktorou dospel k nepriznaniu trov konania obom stranám sporu je podľa dovolateľa nezrozumiteľná a odporuje si, pokiaľ na jednej strane súd tvrdí, že každá strana bola čiastočne úspešná a následne, že v predmetnom spore nemožno vyčíslieť pomer úspechu jednotlivých strán. Súd sa tiež nezaoberal otázkou, či je spravodlivé, aby dovolateľ znášal trovy konania sám a mali za to, že bol v spore úspešný na 100 %.

4. Žalovaní 1/ a 2/ sa k podanému dovolaniu nevyjadrili.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§

35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP) bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) preskúmal napadnuté uznesenie odvolacieho súdu, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo a dospel k záveru, že dovolanie žalobcu je potrebné odmietnuť.

6. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

7. Podľa § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

8. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

9. Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle ustanovenia § 420 CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil chýb vymenovaných v tomto ustanovení, ale rozhodujúcim je výlučne zistenie (záver) odvolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (viď sp. zn. 3Cdo/41/2017, 3Cdo/214/2017, 8Cdo/5/2017, 8Cdo/73/2017).

10. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f) CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní zákonu zodpovedajúcim spôsobom, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a v dovolaní náležite vymedziť dovolací dôvod (§ 420 CSP alebo § 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 CSP a § 432 ods. 1 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

11. Dovolateľ vyvodzoval vady konania z § 420 písm. f) CSP a v tejto súvislosti namietal nedostatočné odôvodnenie a porušenie práva vyjadriť sa k záveru súdu o nepriznaní trov konania stranám sporu.

12. Ustanovenie § 420 písm. f) CSP zakladá prípustnosť a zároveň dôvodnosť dovolania v tých prípadoch, v ktorých miera porušenia procesných práv strany nadobudla intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces.

12.1. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom; integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce súdne konanie.

12.2. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zákonnému, ale aj ústavnému procesnoprávnemu rámcu, a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie ústavne zaručených procesných práv spojených s uplatnením súdnej ochrany práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie vecí za prítomnosti strany sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom

svojvoľného postupu a na rozhodnutie o riadne uplatnenom nároku spojené so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti).

12.3. Z práva na spravodlivý súdny proces pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predpokladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej voľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (viď napríklad rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky, /ďalej aj „ústavný súd“/ sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03).

13. Prípustnosť dovolania proti rozhodnutiu o náhrade trov konania rozhodnutiu pre existenciu vady v zmysle § 420 písm. f) CSP konštatoval dovolací súd už vo viacerých svojich rozhodnutiach (sp. zn. 1Cdo/42/2017, 2Cdo/20/2017, 3Cdo/41/2017, 4Cdo/131/2017, 7Cdo/113/2017, 8Cdo/73/2017 a iné). Rovnako sa k tejto otázke vyjadril aj ústavný súd v uznesení zo 17. septembra 2019 č. k. I. ÚS 387/2019-26 a v uznesení z 15. augusta 2018 sp. zn. I. ÚS 275/2018 (rozhodnutie č. 74/2018 publikované v Zbierke nálezov a uznesení ústavného súdu 2018, s. 1270).

13.1. Z ustálenej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že rozhodovanie o trovách konania je integrálnou súčasťou civilného sporového konania a všeobecný súd pri poskytovaní súdnej ochrany podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej aj „ústava“) môže postupom, ktorý nie je v súlade so zákonom (čl. 46 ods. 4 a čl. 51 ods. 1 ústavy), porušiť základné právo strany sporu na súdnu ochranu. Či je základné právo na súdnu ochranu naplnené reálnym obsahom (čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 46 ods. 4 ústavy), určuje zákonná úprava náhrady trov konania obsiahnutá v CSP (§ 255 a nasl.). Procesné predpisy, ktoré upravujú rozhodovanie o náhrade trov konania, preto treba vykladať v súlade s takto vymedzeným obsahom a účelom základného práva na súdnu ochranu.

14. Dovolateľ namietal nedostatočné odôvodnenie a nesprávnosť záveru súdov v otázke náhrady trov, dovolací súd preto zisťoval, či svojím postupom porušili jeho právo na súdnu ochranu. V sporovom konaní sa povinnosť nahradiť trovy konania spravuje predovšetkým zásadou úspechu vo veci (§ 255 CSP) a zásadou zodpovednosti za zavinenie (§ 256 ods. 1 CSP). Len výnimočne nemusí súd úspešnému účastníkovi priznať náhradu trov konania (§ 257 CSP). Uvedené zásady nie sú vylúčené ani v sporovom konaní o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva aj za zohľadnenia jeho špecifik, v ktorom konaní nie sú súdy viazané návrhmi strán a každý zo spoluvlastníkov môže prezentovať svoju predstavu o tom, ako má byť spoluvlastníctvo vyporiadané. Stránam dokonca nič nebráni v tom, aby argumentovali smerom k tomu, že nie je dôvod na zrušenie spoluvlastníctva, či už z dôvodov hodných osobitného zreteľa (§ 142 ods. 2 Občianskeho zákonníka) alebo z dôvodu, že spoluvlastnícke podiely nie sú v takých podieloch, ako tvrdí iný spoluvlastník. Miera sporu strán v takomto konaní môže byť rôzna a nemožno ju stotožniť len s rozdielnou predstavou strán o tom, ako má byť spoluvlastníctvo vyporiadané. Podstatné pre rozhodnutie o náhrade trov konania aj v spore o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva je postoj strán sporu, osobitne žalovanej, napr. či bola aktívna alebo pasívna, či spochybňovala tvrdenia žalobcov, atď. Aj v danom prípade rozhodnutie o náhrade trov konania musí byť v súlade s priebehom konkrétneho konania (obdobne nález ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 138/2022 z 23. júna 2022, na ktorý poukázal aj odvolací súd pri svojom rozhodnutí).

15. Dovolací súd v danom prípade nezistil také nedostatky v postupe odvolacieho súdu pri výklade príslušných právnych noriem (§ 255 CSP) v rozpore s ich účelom a zmyslom, ktoré by odôvodňovali záver, žeby išlo o svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené rozhodnutie, resp. odôvodnenie rozhodnutia by bolo zmätočné a preto by porušil právo žalobcu na súdnu ochranu a spravodlivý proces podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru. V tejto súvislosti dovolací súd pripomína, že konanie pred súdom prvej inštancie a pred odvolacím súdom tvorí jeden celok a určujúca spätosť rozhodnutia odvolacieho súdu s potvrdzovaným rozhodnutím súdu prvej inštancie vytvára ich organickú (kompletizujúcu) jednotu (viď rozhodnutia ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08). Zohľadňujúc, že na rozhodnutie o náhrade trov konania je potrebné uplatňovať rovnaké kvalitatívne kritériá ako na odôvodnenie meritórneho rozhodnutia súdu, odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie v spojení s odôvodnením dovolaním napadnutého uznesenia odvolacieho súdu má podľa názoru dovolacieho súdu všetky zákonom vyžadované náležitosti v zmysle ustanovenia § 393 CSP.

15.1. Z odôvodnenia rozhodnutia súdu prvej inštancie (bod 28.) vyplýva, že mal za to, že v konaní boli čiastočne úspešní žalobca i žalovaní, keď žalobca pôvodne navrhoval vyporiadanie spoluvlastníctva, čomu súd vyhovel, avšak výšku vyrovnacieho podielu žalovaným priznal v približne dvojnásobnej výške oproti návrhu žalobcu. Zároveň podotkol, že pri tomto type konania nemožno vyčíslieť pomer úspechu jednotlivých strán a preto podľa § 255 ods. 2 CSP stranám náhradu trov konania nepriznal. Odvolací súd vychádzajúc z rozhodnutia súdu prvej inštancie a tiež z rozhodnutí Ústavného súdu ČR a Ústavného súdu SR (bod 13. až 16.) uviedol, že ak súd vyhovie návrhu na zrušenie spoluvlastníctva a rozhoduje ďalej o spôsobe jeho vyporiadania, t.j. v konaní s povahou iudici duplicis, je potrebné na procesný úspech strán pozerieť ako na čiastočný (rovnaký) a zásadne nepriznať náhradu trov žiadnej zo strán podľa § 255 ods. 2 CSP s výnimkou, ak konkrétne okolnosti veci výnimočne odôvodňujú priznanie náhrady trov jednej zo strán, pričom dôvodmi súcimi osobitného zreteľa môže byť napr. obštrukčné chovanie spoluvlastníka, nezáujem o konštruktívne vyriešenie veci alebo šikanózný výkon práva. Žalobca výslovne nešpecifikoval a nekonkretizoval, akým obštrukčným a protizákonným konaním žalovaní zapríčinili súdne konanie. To, že žalovaní neprejavili záujem o ním ponúkané varianty riešenia sporu, je slobodnou vôľou žalovaných neuzavrieť navrhovanú dohodu, príp. nepristúpiť na ponúkané varianty. Procesná obrana žalovaných pritom smerovala k tomu, že majú záujem vyriešiť podielové spoluvlastníctvo a v tej súvislosti navrhovali ustanoviť znalca, pričom potreba znaleckého dokazovania bola opodstatnená, nakoľko súd zo záverov znaleckého posudku vychádzal pri určení výšky vyrovnacieho podielu. Vzhľadom na to neboli splnené podmienky pre úvahu súdu, aby žalovaní boli výnimočne zaviazaní zaplatiť náhradu trov konania žalobcovi. Pokiaľ žalobca namietal, že nemal možnosť pred súdom sa vyjadriť k nepriznaniu trov konania žiadnej zo strán, odvolací súd uviedol, že súd rozhodol podľa § 255 ods. 2 CSP ako mu to zákon umožňuje a nezistil porušenie procesnoprávných predpisov upravujúcich postup pri rozhodovaní o náhrade trov konania.

15.2. Z uvedeného je tak zrejmé, že odvolací súd pre nepriznanie náhrady trov konania vychádzajúc z § 255 ods. 2 CSP považoval priznanie čiastočného úspechu stranám v spore s ohľadom na predmet konania - s povahou iudici duplicis (vychádzajúc z vyššie uvedenej judikatúry Ústavného súdu SR a ČR), nakoľko by sa javilo nespravodlivým, aby žalovaní, ako rovnocenní spoluvlastníci, ktorí sa snažili o pre nich najvýhodnejší výsledok vyporiadania spoluvlastníctva, boli zaťažení náhradou trov konania žalobcovi. Zároveň nezistil také okolnosti, ktoré by výnimočne odôvodňovali priznanie náhrady trov konania žalobcovi (ani žalovaným). Poukázal v tejto súvislosti na to, že žalovaní boli v konaní na podporu svojho názoru aktívni a v tomto smere sa procesne bránili aj návrhom na ustanovenie znalca za účelom vypracovania znaleckého posudku. Odvolací súd podotkol, že pokiaľ žalovaní neprejavili záujem o ním ponúkané varianty riešenia sporu pred podaním návrhu, nemožno takéto správanie považovať za obštrukčné či šikanózne. Oba sudy nižšej inštancie zhodne považovali v danom prípade za spravodlivé aplikovať zásadu zodpovednosti za výsledok podľa § 255 CSP (ktorá predchádza zásade uvedenej v § 257 CSP), pričom vychádzali z toho, že ide o špecifický predmet konania, pri ktorom je spravodlivé vysloviť čiastočný úspech strán sporu a následne vychádzajúc z § 255 ods. 2 stranám sporu náhradu trov konania nepriznať. Zároveň odvolací súd dostatočne zisťoval, či existovali také obštrukčné a šikanózne okolnosti zo strany žalovaných, ktoré by umožňovali žalobcovi priznať náhradu trov konania.

15.3. Pokiaľ žalobca namietal, že odvolací súd sa nevyjadril k zámeru nepriznať mu náhradu trov konania, aj k uvedenému sa dostatočne vyjadril odvolací súd (v bode 20.) keď uviedol, že súd prvej inštancie rozhodol o trovách konania tak, ako mu umožňuje ust. § 255 ods. 2 CSP a preto nezistil porušenie procesných predpisov upravujúcich postup pri rozhodovaní o trovách konania. Najvyšší súd v tejto súvislosti dodáva, že pokiaľ mal dovolateľ na mysli, že súd nevyjadril svoj predbežný právny názor k rozhodnutiu o trovách konania, ten podľa § 181 ods. 2 CSP je povinný sa vyjadriť len k veci samej. Dovolateľ preto nedôvodne argumentoval, že rozhodnutie odvolacieho súdu je nedostatočne odôvodnené. Za vadu konania v zmysle § 420 písm. f) CSP v žiadnom prípade nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv sporovej strany, ale len to, že ho neodôvodnil objektívne uspokojivým spôsobom.

16. Pre úplnosť dovolací súd tiež poznamenáva, že pri posudzovaní splnenia požiadaviek na riadne odôvodnenie rozhodnutia z hľadiska namietanej zmätočnosťnej vady v zmysle § 420 písm. f) CSP, správnosť právnych záverov, ku ktorým odvolací súd dospel, nie je relevantná, lebo prípadné nesprávne právne posúdenie prípustnosť dovolania podľa ustanovenia § 420 písm. f) CSP nezakladá. Ako vyplýva

aj z judikatúry ústavného súdu, iba skutočnosť, že dovolateľ sa s právnym názorom odvolacieho súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti jeho rozhodnutia (napr. I. ÚS 188/06).

17. Na základe vyššie uvedeného dovolací súd môže len konštatovať, že procesný postup odvolacieho súdu, ktorý konal v zmysle ustanovení a zásad CSP, nemožno považovať za porušenie práva žalobcu na spravodlivý proces. Žalobca tak neopodstatnene namietal, že odvolací súd nesprávnym procesným postupom, resp. nedostatočným odôvodnením svojho rozhodnutia znemožnil uskutočňovať jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f) CSP). Dovolací súd považoval podané dovolanie žalobcu namietajúce zmätočnosť vadu podľa § 420 písm. f) CSP za nedôvodné a preto ho postupom podľa § 447 písm. c) CSP odmietol.

18. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

19. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.